

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PROSTOROVÉ TVORBY

DEPARTMENT OF SPATIAL DESIGN

JAROSLAVICE – SÍDLO V KRAJINĚ

JAROSLAVICE – PLACE IN THE LANDSCAPE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Markéta Mrlíková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D.

BRNO 2018

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0067/2017
Ústav: Ústav prostorové tvorby
Studentka: **Bc. Markéta Mrlíková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D.**
Akademický rok: 2017/18

Název diplomové práce:

Jaroslavice – sídlo v krajině

Zadání diplomové práce:

CHARAKTER MÍSTA

„Vzestup a pád Jaroslavic. Podíváme-li se jen na pohlednice obce z dob monarchie a dob předválečné i poválečné republiky, vystoupí před námi na jedné straně až idylický, kolorovaný svět belle époque a černobílé vidění vertikál a přímých linií, funkční realismus na straně druhé“. (Martin Markel, 2006)

PROBLÉM

Původně městečko Jaroslavice se vlivem poválečných událostí postupně proměnilo na ves. Dnešní podoba obce odkazuje svojí strukturou na éru rozmachu, ale chátrající ruiny a areály hospodářských budov v podzámčí svědčí o absenci života v těchto místech. Snahou práce bude rozkrývání a obnova hodnot kulturní krajiny Jaroslavicka a pochopení specifického problému této oblasti bývalých Sudet. Důraz bude kladen na reinterpretaci vztahu sídla a okolní krajiny, řešeny budou otázky udržitelného nerůstu obce (shrinking cities) a možnosti využití okolní zemědělské krajiny.

CÍLE PRÁCE

Cílem práce je navázat na analýzu rozvoje regionu Jaroslavicka, zpracovanou v předchozím semestru MSP, která definovala potenciální možnosti udržitelné formy existence obce a strategie obnovy sídla v kontextu celého mikroregionu. Diplomová práce se bude věnovat rozpracování architektonického návrhu obnovy vybraného místa (příkladová studie). Konkrétní místo intervence bude ponecháno na volbě studenta – v závislosti na zvolené strategii. Doporučená témata pro rozpracování (vhodná svým měřítkem) jsou například areál bývalého hospodářského dvora v podzámčí nebo areál bývalého vodního mlýna.

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska:

- Referenční příklady
- Analýzy místa
- Vlastní strategie / Koncept

Podrobná dokumentace:

- Situace 1:1000 / 1:500
- Půdorysy, řezy, pohledy 1:200 / 1:100
- Detaily 1:20 – 1:1
- Perspektiva / Axonometrie (exteriér, interiér)
- Architektonický model
- Průvodní zpráva

Seznam literatury:

Calvino, Italo: Neviditelná města, Dokořán, 2007

Cílek, Václav, kol.: Krajina a revoluce, Malá skála, 2005

Mikšíček, Petr: Sudetská pouť aneb Waldgang, Dokořán, 2005

Markel, Martin: Dějiny Jaroslavic, Kyjov, 2006

kol.: Krajina jako dílo, Barokní krajinou od Mikulova po Znojmo, NPÚ, ÚOP v Brně, 2016

Termín zadání diplomové práce: 19.2.2018

Termín odevzdání diplomové práce: 14.5.2018

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Markéta Mrlíková
student(ka)

Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 19.2.2018

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

EVIDENČNÉ ÚDAJE:

Název stavby: Jaroslavický majer

Druh stavby: rekonstrukce

Místo stavby: Jaroslavice

Okres: Znojmo

Kraj: Jihomoravský

VÝCHODISKA / STRATEGIE / KONCEPT

Dle analýzy rozvoje regionu Jaroslavic, jež byla zpracována v minulém semestru, byli definované možnosti rozvoje, udržitelné formy a strategie obnovy sídla.

Myšlenkou bylo vytvořit provozně funkční soustavu objektů, které by svými funkcemi umožnili rozvoj a oživení regionu Jaroslavicka a zároveň si svým charakterem a náplní v obci nekonkurovali.

V těsné blízkosti centra obce Jaroslavice se nachází barokní majer, který ve své hmotě odráží stav celé obce. Snahou bylo napojit ten stávající zanedbaný objekt zpět do struktury obce s důrazem na stávající vybavení i funkce navrhované.

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

Řešené území se nachází v těsné blízkosti Jaroslavického náměstí. Tato obec se nachází asi 18 km od Znojma a na dohled hranice s Rakouskem.

V minulosti se jednalo o významné správní centrum. Díky historickým zvrátům, odsunu Němců po druhé světové válce a novému osídlení, jsou dnes Jaroslavice spíše nevýznamnou obcí v husté sídelní struktuře jižní Moravy.

Severně od obce se rozkládá výrazný krajinný prvek Jaroslavický rybník.

Zemědělsky úrodná půda, kterou je obec obklopena, vedla k rozvoji vinařské výroby.

Řešená parcela je na severním okraji centra obce, jižně od zámku. Původně se jednalo o hospodářský dvůr tzv. majer, který byl sídlem se zemědělskou funkcí. Pravděpodobně majer vznikl v době baroka, ale není vyloučené, že na tomto místě stávalo zemědělské stavení i dřív. Během trvání stavby se měnili vlastnické vztahy, ale funkce do jisté míry byla zachována až do konce 20. století. V dnešní době jsou objekty majeru vesměs nevyužívané a celá struktura chátrá.

Vzhledem ke své poloze pod zámkem je snaha zachovat hmoty stávajících budov v co největším rozsahu a doplnit je objekty podobného charakteru.

Na západní straně dvůr navazuje na stávající ulici (Mlýnská). Tento prostor je v návrhu uvažován s vyloučením automobilové dopravy a je koncepčně navržený jako veřejný dvůr. Ke kterému z východní strany přiléhá objekt majeru. Konkrétně objekty galerie a jídelny. Na protilehlé západní straně je objekt sdružující umělce. Ze severní strany dvůr navazuje na navrhovaný objekt zemědělské školy.

Z jihu se pak přimyká k centru Jaroslavic. Svojí polohou tak propojuje historické centrum obce s nově navrhovanou zástavbou v podzámčí.

Vnitřní dvůr majeru je svým charakterem polosoukromý prostor, který je navržen tak aby umožňoval rozlítí rozličných funkcí dvora do exteriéru při zachování jeho kvalit. Dvůr je rozdělen dle přímých pěších tras mezi jednotlivými vstupy dvora. Ve frekventovaných místech je vysypán jemným štěrkem, který do jisté míry umožňuje zasakování srážkové vody a zároveň je dostatečně zpevněný pro pohodlný pohyb a pobyt ve dvoře. V méně frekventovaných prostorách je úroveň terénu organicko modelací snížena. V těchto sníženinách jsou navrženy vyšší traviny doplněny další florou s výraznými solitery tří stromů. Sníženiny jsou překlenuty podroštovými chodníky.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Stavba umístěna na zlomu původní historické zástavby a novrhovaných novostaveb se stává spojením s těmito dvěma světy. Ve své struktuře z maximální možné míry zachovává stávající objekty. Navrhované objekty jsou pak navrženy v návaznosti na stávající objekty.

Fasády všech objektů odpovídají funkci dané budovy, jenž byla definovaná dle lokace a stavebnímu charakteru daného objektu.

Ze severu dvůr reaguje na navrhovanou školu a její potřeby tím, že je v rámci dvora navržen internát a školní jídelna s kuchyní. Ze západu pak navazuje na umělecký dvůr a z jihu na centrum. Díky tomu je v jihozápadním rohu dvora navržena galerie. Tomuto odpovídá i charakter stávající stavby, který je přestropen valeným stropem jenž dodává prostoru galerie jedinečný a důstojný charakter. V návaznosti na veřejný prostor je druhý, svou stávající fasádou totožný objekt, využit jako prostor jídelny. Dle skutečného konstrukčního stavu se však nejedná naprosto jiný objekt. Jedná se o podélné nosné zdi překlenuty pouze vázaným trémovým krovem.

Objekty jídelny a galerie lze dle potřeby využít jako sál. Vstup do sálu je navržen přes prosklený meziprostor těchto dvou objektů. Jídelna pak slouží jako foyer, šatna a bufet. Galerie se přemění na sál s pódiem.

Na jídelnu je nutné navázat kuchyní, ale stávající objekt tomuto charakteru neodpovídá a svým stavebně technickým stavem se nejedná o významný a hodnotný objekt, proto na severní hraně je navržena novostavba kuchyně.

Jižní vícepatrový objekt svým charakterem, i původní funkcí, určený k bydlení si toto určení zachovává. Je zde navržena první část ubytování, který je bytového charakteru. V přízemí pak objekt skrývá zázemí ubytování a byt pro vychovatele. Do objektu jsou tři vstupy z ulice a jeden ze dvora.

Zbývající kapacity ubytování jsou situovány do hmoty stávající stodoly, jenž je protažena až k hraně dvora. V tomto objektu je navrženo společné ubytování s mezonetovými pokoji.

STAVEBNĚ-TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

Hlavní objekty:

Svislou nosnou konstrukci tvoří zděná stěna, původní cihla plná a opravy či dostavby z cihel Porotherm. Nenosné svislé konstrukce jsou sádrokartonové příčky vyplněné zvukovou izolací, která zajišťuje akustickou pohodu vnitřních prostor. Vodorovné nosnou konstrukce

tvoří vetknutá křížem armovaná železobetonová deska. Nenosné vodorovné konstrukce jsou tvořeny sádkartonovým křížem rastrované podhledem.

Ze strany interiéru je na stěny použit vnitřní štuk jemný a silikátový interiérový nátěr. Před zahájením prací musí být proveden konstrukčně statický průzkum, který určí potřebu podchycení stávajících základů případně i jiné stavebně statické zásahy. Nově navržené objekty jsou založeny na betonových pasech. Na betonové podkladní desce je umístěna tepelná izolace a souvrství podlahy.

Střešní konstrukci celého objektu tvoří vázaný krov. Nad jídelnou a galerii je krov zalaťován a pokryt pálenou střešní taškou Tonda Bobrovka režná s půlkulatý řezem, nad zbytkem objektu je plné bednění z impregnovaných prken, a hliníkové falcované krytiny (např. prefalz P10)

Fasádu objektu tvoří Sanační omítkový systém Cemix WTA základní. Ten svými hmotami kryje i okenní rámy.

Schodišťové atrium:

Nosnou konstrukci tvoří ocelová rámová konstrukce kotvená přes patky a šrouby do základů, v hřebeni spojené dilatačním spojem.

Opláštění je tvořeno bezpečnostním lepeným, tvrzeným dvojsklem s ochranou folií. Tabule jsou přikotveny přítlačnými lištami.

TABULKA BILANCÍ

Celková plocha pozemku 3 229,2 m²

Zastavěná plocha pozemku 2 004,5 m²

Hrubá podlažní plocha nadzemních podlaží 4 724,9 m²

Hrubá podlažní plocha podzemních podlaží 0 m²

Celková hrubá podlažní plocha 4 724,9 m²

Obestavěný prostor nadzemních podlaží 2 755 m³

Obestavěný prostor podzemních podlaží 0 m³

Celkový obestavěný prostor 6 111 m³

Počet parkovacích stání 7 / z toho 1 pro ZTP - ZTPP

Počet odstavných stání 0 / z toho 0 pro ZTP - ZTPP